

dogovori

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA-CENTER

PREBERITE V TEJ ŠTEVILKI!

- Nagrade občine Ljubljana-Center stran 4
- Nekatere ugotovitve ob volilnih konferencah krajevnih organizacij SZDL stran 5
- Kako zbiramo sredstva za spominski dom v Kumrovcu stran 6

Ustavna dopolnila povsod, kjer je delavski dinar

Pripoveduje naš občan, ki je bil delegat na šesti konferenci ZKJ

Dne 10. in 11. maja letos sem se z ostalimi 13 slovenskimi delegati udeležil četrte konference ZKJ v Beogradu. Sklicalo jo je predsedstvo ZKJ z namenom, da bi ocenili delo komunistov Jugoslavije v obdobju od druge konference do konca aprila letos. Gre za obdobje, ki je zaznamovano z odločnim bojem zveze komunistov in delavskega razreda za uresničevanje sklepov 21. seje predsedstva ZKJ, druge in tretje konference ZKJ ter pisma predsednika Tita in izvršnega biroja. To je obdobje naraščajoče idejnopolitične in družbene akcije ZKJ. Našteti dogodki v tem času so pomembne točke na poti začete idejnopolitične ofenzive in revolucionarne obnove zveze komunistov za odločnejše uresničevanje programskih ciljev ZKJ in sklepov devetega kongresa ZKJ.

Konferenca je name napravila izredno močan vtis. Po skoraj 20 letih, odkar pripadam ZKJ, sem imel to pot prvič priložnost sodelovati na shodu delegatov komunistov iz vse Jugoslavije. Medtem ko sem poslušal njihove odločne besede o tem, kaj je ZKJ prispevala k nadaljnjemu razvoju socialističnih odnosov, sem ugotovil, da lahko doseže tako velikkanske rezultate samo ZK kot revolucionarna in enotna organizacija delavcev. Kadarkoli se je spopadala s sovražniki oblasti delavskega razreda, je bila vselej zmagovalka, pri tem pa je postajala še bolj prekaljena. V zadnjih desetletjih smo kot take spopade omenjali boj s stalinizmom v letu 1948, boj z velikodržavnim hegemonizmom, v letu 1953 in 1966 (Džilas in Ranković), boj z nacionalizmom, tehnokratizmom (1971, 1972) in z drugimi oblikami odklona od interesov marksistične ideologije. Poudarili pa smo, da je ZK tudi v zadnjem času dobila boj za idejnopolitične temelje in izhodiščna načela

družbenih rešitev iz ustavnih sprememb. Ogrodje teh sprememb je izraženo v usmeritvi in v boju za takšno korenito spreminjanje bistva sistema razširjene reprodukcije, v katerem bo delavski razred, oziroma samoupravno organizirano druženo delo razpolagalo z vsemi sredstvi in rezultati svojega tekočega in manulega dela.

Na konferenci smo se delegati zavzeli, da naj bo naloga politike zveze komunistov še naprej zlasti:

- aktivnost pri izpolnjevanju nalog ekonomske stabilizacije,
- uresničevanje nalog na področju socialne politike in socialnega razvoja ter
- boj ZK za takšne družbeno-ekonomske odnose, v katerih bo delavec gospodar nad vsakim dinarjem in vseh oblikah porabe. Doseženi rezultati za stabilizacijo gospodarstva so vzpodbudni. Naj navedem nekaj kazalcev:

zadnjem času raste po 18 odstotni stopnji,

- likvidnost gospodarstva se popravlja; to dokazujejo naslednji podatki: število blokiranih žiro računov se je zmanjšalo z 2.000, kolikor jih je bilo leta 1972, v začetku februarja na 1.100, hkrati so se neporavnane obveznosti gospodarstva po sodnih sklepih, akceptnih nalogih in drugem zmanjšale s 36,9 milijarde na 14,6 milijarde dinarjev izgube gospodarstva iz prejšnjih let (do konca leta 1971) so se s skupaj 5,3 milijarde zmanjšale na 0,8 milijarde do sredine letošnjega leta; nepokritih je ostalo približno 15 odstotkov, do začetka letošnjega leta so družbenopolitične skupnosti in drugi uporabniki družbenih sredstev zunaj gospodarstva poravnali 96,5 odstotka obveznosti proti gospodarstvu; dolg se je zmanjšal z 7,7 milijarde na samo 0,2 milijarde; z zakonom je bilo določeno, da je treba med letošnjim letom poravnati vse obveznosti, z ukrepi pa je praktično onemogočeno zadolževanje na teh podlagah, konec leta 1971 je bilo 7,4 milijarde dinarjev nepokritih investicij, medtem ko se je na koncu leta 1972 ta znesek zmanjšal približno na 3,9 milijarde, likvidna sredstva so se na žiro računih gospodarstva v drugi polovici 72 povečala, kar pomeni na določen način spremembo prejšnjih teženj; za razliko od prejšnjih let je prišlo do zmanjšanja vezanih sredstev pri bankah, kar pomeni, da se je zaustavilo spreminjanje kratkoročnih sredstev v dolgoročne plasmaje in investicije, s čimer je gospodarstvo dobilo več možnosti v tekoči reprodukciji;

● celotna menjava Jugoslavije s tujino znaša 4,5 milijarde dolarjev,

- država ima že nad milijardo dolarjev deviznih rezerv,
- opravlja se likvidacija anonimnega in državnega kapitala s tem, da se le-ta vrača gospodarstvu,
- opravljena bo konverzija kratkoročnih kreditov v dolgoročne, s čimer se bo znatno zboljšala potreba po trajnih obratnih sredstvih.

Toda ti rezultati nas še ne smejo uspraviti. Če jih hočemo še izboljšati, bomo najprej morali pospešiti ustanavljanje TOZD, ne pa čakati, da se najprej ekonomsko stabiliziramo in da se bomo šli šele potem TOZD. Prepričani smo bili, da bo lahko prevladovalo samofinanciranje gospodarstva samo v pogojih TOZD z medsebojno jasno določenimi pravicami in obveznostmi. V takih pogojih gospodarjenja bo lahko zaživel tudi prava vsebina samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja.

Ob vsem tem pa moramo vsi razumeti, da zahtevnih, zapletenih vprašanj ekonomske stabilizacije ni mogoče reševati, ne da bi hkrati dosegali večji dohodek, ne da bi več delali, ne da bi se bolj bojevali za nenehno povečevanje obsega in kakovosti proizvodnje in storitev, za večjo storilnost dela, smotrnejše gospodarjenje, varčevanje, večjo delovno disciplino in odgovornost do dela in ne brez stalne bitke za zmanjševanje proizvodnih stroškov. Na konferenci smo bili mnenja, da je za zagotovitev tega prva naloga ZK, da stori v vseh organizacijah združenega dela, v vseh okoljih in na vseh ravneh vse,

kar je mogoče, da to dosežemo. Da z vsemi temi dejstvi nismo doslej računali, smo bili delegati seznanjeni s tem, da so bile v letu 1971 in 1972 zmogljivosti v industriji izkoriščene le 73-odstotno (v posameznih industrijskih panogah še manj, kot recimo v tekstilni industriji samo 55, v kovinski s 65 odstotki itd.), da bi z uvedbo večzmenškega dela lahko povečali proizvodnjo za 20 do 30 odstotkov, da smo kupili v zadnjih šestih letih za približno tri milijarde dolarjev moderne opreme, vendar jo premalo izkoriščamo, da ne moremo biti zadovoljni z rastjo produktivnosti, da premalo uporabljamo potencial 1000 znanstveno raziskovalnih in razvojnih institucij (po številu patentov smo na enem izmed zadnjih mest v Evropi), da smo premalo varčevali s proizvodnimi stroški (le en odstotek nižji poslovni stroški bi pomenili dve milijardi dinarjev več dohodka); da smo premalo storili na področju integracijskih procesov in končno da izgubljamo preveč delovnih ur zaradi poškodb na delu in poklicnih bolezni (v letu 1971 je na dan manjkalo z dela približno 185.000 delavcev).

V obdobju po vojni je bila smer ZKJ na področju socialne politike jasna in so bili pri njenem uresničevanju tudi doseženi pomembni uspehi. Zadržanja leta pa je bila politika v praksi zanemarjena in je prihajala do poriranja stihije ob vse močnejših pojavih privatizacije; opešala so načela socialistične solidarnosti in vzajemnosti, zmanjšala se je vloga družbenega standarda pri reševanju življenjskih problemov delovnih ljudi, kar vse je kazalo, da se razblinjajo razredne podlage socialne politike. Vse to je poglobljalo socialne razlike in razslojevalo družbo na bogate in siromašne. To je bil eden virov za krize v naši družbi.

Tokove, ki so poglobljali socialno neenakost smo ustavili z različnimi instrumenti. Najbolj se nam obnesejo družbeni dogovori na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov ter na področju reševanja stanovanjskih razmer. Prav na področju gibanja osebnih dohodkov je večina udeležencev konference v razpravi posebej poudarila stališče ZK do tega vprašanja, ki ga je v referatu poudaril Stane Dolanc.

»Zveza komunistov se je večkrat že lani in letos zavzemala za to, da osebnih dohodkov ne bi obremenjevali z ničemer, kar bi utegnilo biti vzrok za poslabšanje življenjskih razmer delovnih ljudi. Letos moramo storiti vse, da se tak položaj zboljša, da uresničimo načrtovani porast realnega standarda delavcev. Nikakor ne smemo dovoliti, da bi se življenjski standard družin z nižjimi prejemki zmanjšal. Nužno je treba storiti vse, kar je mogoče, zlasti delovne organizacije, občine, republike in pokrajine. Tudi organom v federaciji morajo biti izhodišče omenjena dejstva, ko oblikujejo ekonomsko politiko v celoti in ko začnejo takšne ali drugačne posamične ukrepe. Omenjeni ukrepi morajo biti realni, izvirati morajo iz samoupravnih dogovorov in sporazumov, državni organi pa morajo začeti akcije samo tedaj, ko ni mogoče na drug način zavarovati interesov delovnih ljudi. Zveza komunistov vztraja pri tem, da morajo tisti komunisti, ki bi s svojim delom in vedenjem de-

ŠOLSKO LETO GRE H KONCU. Zato smo šli s kamero na kratek sprehod po šolah. Ali veste, da je v naši občini 8 osnovnih, 15 srednjih in 15 višjih in visokih šol? Tale slika je iz gimnazije Poljane, druge boste našli na zadnji strani.

Nadaljevanje na 2. strani

Nadaljevanje s 1. strani

lovali zoper takšno politiko, za to odgovarjati.

Poleg tega, da smo v Sloveniji že storili prve korake za ublaževanje problemov razslojevanja, pa bomo komunisti morali še naprej vztrajati za reševanje naslednjih vprašanj: graditi več, hitreje in cenejših stanovanj, postaviti ekonomske stanarine, zboljšati socialno strukturo učencev in študentov, odpraviti socialno diferenciacijo v izobraževanju (šole dostopne vsem!), povečati število otroških zavodov in drugih oblik predšolskega in šolskega varstva (brezplačne knjige za otroke staršev z manjšimi OD, dnevni obroki hrane, podaljšano bivanje, stroški za prevoz, večja dostopnost otroških zavodov, prednosti, različno prispevanje k stroškom itd.), kar vse mora prispevati k uresničitvi načela o enakem startu otrok v življenje. Čakajo nas še vprašanja, ki zadevajo odpravljanje nezaposlenosti, odhajanje naši delavci v tujino, zatiranje pridobivanja zaslužkov, privilegijev in drugih ugodnosti v nasprotju z zakonom in samoupravnimi socialističnimi normami, uveljavljanje sistema dohodka iz minulega dela in druga vprašanja, ki so v zvezi z ekonomskim položajem človeka v naših družbenoekonomskih razmerah.

Pri vsem tem pa smo si bili na konferenci edini, da za ta boj nismo komunisti odgovorni samo v določenih okoljih, ampak v vseh celicah našega življenja.

Naša javnost je z razprtimi rokami sprejela politiko ZK, da naj bo odločanje o razširjenosti reprodukciji v rokah delavskega razreda. Kljub pomembnim naporom pa so se le počasi spreminjali materialni odnosi v položaju delavskega razreda in samoupravnega družbenega dela, predvsem proizvajalci. Pri oblikovanju skupne jugoslovanske akumulacije oziroma v njenem skupnem denarnem izrazu odpade samo približno 25 odstotkov na sredstva družbenega gospodarstva, 45 odstotkov je sredstev bank in družbenopolitičnih skupnosti, približno 25 pa so sredstva prihrankov prebivalstva in zasebnega sektorja. Takšni odnosi v sistemu financiranja družbene reprodukcije so izraz neugodnega položaja delavskega razreda, predvsem proizvajalcev in posledica prevladujoče vloge kreditov in kreditne odvisnosti gospodarstva.

To hočejo ustavna dopolnila odpraviti. Njihovo bistvo je v tem, da so orožje delavskega razreda, torej neposrednih proizvajalcev nad obvladovanjem z vsjo akumulacijo, ki jo ustvarjamo. Ker gre njihova nova vrednost, ki jo ustvarjajo v proizvodnji za različne potrebe v vseh oblikah našega družbenega življenja, morajo izključno, edino in samo oni sprejemati odločitve o delitvi družbenega proizvoda. Mehanizem samoupravljanja se torej ne začne in konča v proizvajalni TOZD, ampak je njegova vsebina razširjena tudi v asociacije združenega gospodarstva, v banke, zavarovalnice, blagovni promet, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične skupnosti, v razne družbene sklade, v bolnice, zdravstvene zavode, šole — skratka odločujoča beseda proizvajalca mora prevladovati po vseh strugah, po katerih se pretaka njegov dinar. To je politika in cilj ZK, hkrati pa tudi temelj naše socialistične družbene ureditve, ki temelji na družbeni lastnini in na popolni odpravi izkoriščanja človeka po človeku.

Komunisti vemo, da pot do tega cilja ni lahka in da tudi ne bo kratka. Toda ker nas je veliko in nas bo še več, ker smo aktivni in dosledni, zlasti pa ker enotno mislimo in delamo, bomo naš boj za samoupravnimi socializem nadaljevali do končne zmage.

JOŽE BENČINA
delegat četrte konference ZKJ

Uspešna akcija MČRK osnovne šole »Prule«

Naša razredničarka, mentorica organizacije Rdečega križa na osnovni šoli Prule, je zvedela za težko življenje in resno bolezen Klare Rus s svojimi sedmimi otroki. Sklenila je, da ji člani RK priskočimo na pomoč z denarnim prispevkom. Denarno pomoč 2.000 dinarjev smo poslali 6. aprila 1973. Napisali

smo ji tudi pismo z našimi toplimi pozdravi.

Kmalu pa smo tudi od nje prejeli pismo, v katerem se tovarišica Rusova prisrčno zahvaljuje za pomoč. V pismu pravi, da je pisala vrstice s solzami v očeh in da so se ji tresle okorne roke.

Veseli smo, da smo lahko pomagali človeku v stiski.

MOJCA GABRIJALČIČ,
3. b. r. Osnovna šola Prule

Kako v vrtec?

Na zboru članov krajevene organizacije SZDL Gradišče 16. aprila je bilo med drugim postavljeno vprašanje, kakšne možnosti imajo v bistvu otroci iz krajevene skupnosti Gradišče za sprejem v vzgojno-varstveno ustanovo »Dr. France Prešeren«, kje so meje solidar-

nosti in kakšni so obeti za sprejem oziroma za varstvo otrok v prihodnje.

Podatki, ki so na razpolago, sami po sebi na ta vprašanja ne odgovarjajo. Vzgojno-varstveni zavod »Dr. France Prešeren« lahko sprejme 180 otrok. Po podatkih krajevene skupnosti Gradišče je v vrtcu 80 otrok z njenega območja, 56 otrok je iz drugih krajevnih skupnosti občine Ljubljana-Center, 26 iz občine Vič, 14 iz občine Šiška in trije iz občine Bežigrad. V letu 1973 je bilo iz krajevene skupnosti Gradišče nerešenih 98 prošelj za sprejem v vrtec, ostalih pa 58.

Podatke različno razlagajo in sedanjost strukturo otrok v vrtcu različno zagovarjajo. Prosimo, da o tem spregovori komisija za sprejem otrok v vrtec, v kateri so tudi predstavniki krajevene skupnosti Gradišče, in da pojasnilo objavi v »Dogovorih«.

Prizadeti občani

Nekaj misli o dr. Potrčevi »Socialistični morali«

Pred leti so izhajali v dnevnem časopisu članki dr. Potrča o socialistični morali. V njih je bilo toliko lepih misli o tovarištvu, nesebičnosti, poštivosti, pripravljenosti pomagati svojemu bližnjemu, da so pred nami zaživele vse tiste duhovne vrednote, ki so bile navzoče, ko smo po vojni začeli obnovljati našo porušeno domovino.

Postopoma smo začeli zane-marjati te vrednote in usmerjali naša dejanja v glavnem k pridobivanju materialnih dobrin. Zato smo želeli, da bi članki izšli v obliki knjige, ki naj bi bila dostopna slehernemu delovnemu človeku, pa preobrazila in mu dala napotke za uspešno sodelovanje pri graditvi socializma. Končno je konec leta 1972 izdala založba obzorja iz Maribora broširano knjigo z naslovom »Socialistična moralna« s ceno 98 dinarjev, ki pa ni primerna povprečnemu standardu delovnega človeka.

Knjiga je že razprodana in priporočljivo bi bilo, da bi jo ponovno natisnili v večji nakladi in po nižji ceni. Za to naj bi poskrbele tudi vse družbenopolitične organizacije z raznimi dotacijami, kar bi se bogato obrestovalo.

Tako bi njegove misli našle pot v domove tistih, ki jim je bil dr. Potrč vzor borca za socializem.

Tudi naša televizija bi lahko prispevala svoj delež k popularizaciji njegovih misli in nauk.

C. K.

Otroška igrišča in domače živali

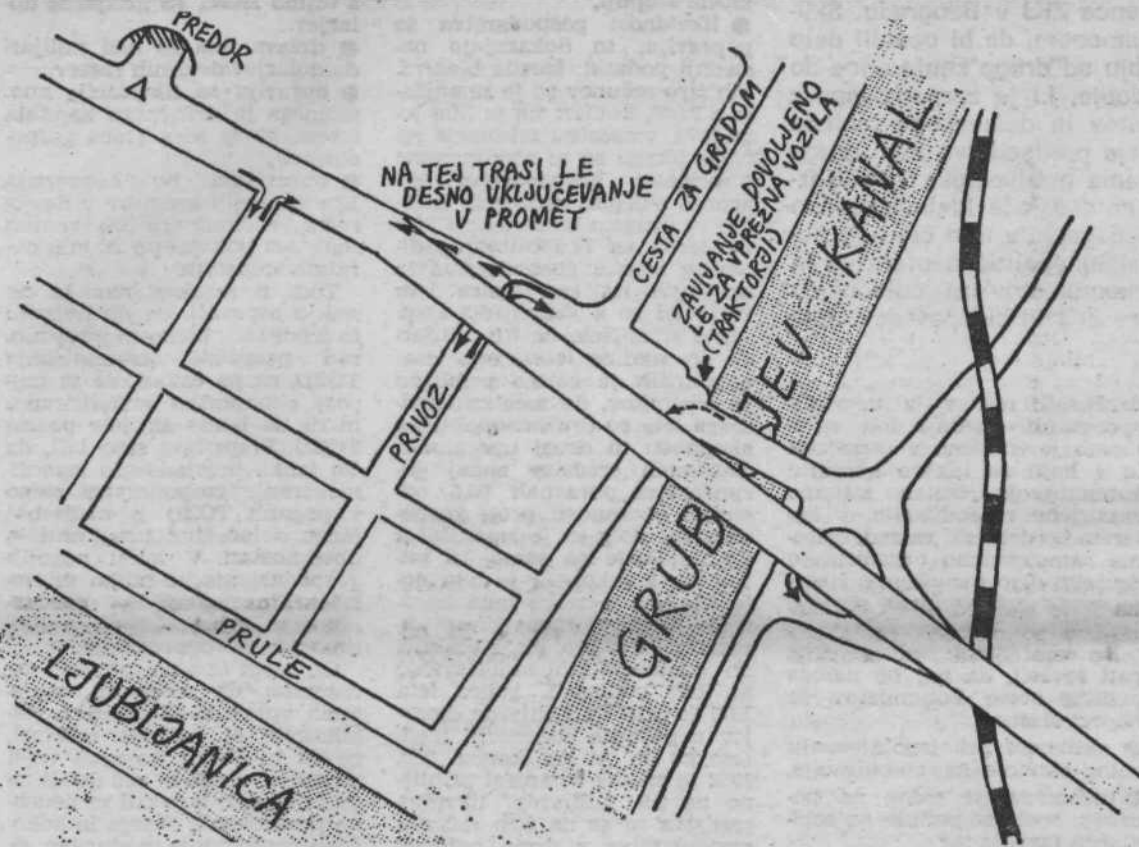
Pomlad je tu, vreme se je ogrelo in otroška igrišča so zaživila — ne samo v krajevni skupnosti Ajdovščina, ampak tudi drugod. Polno malih in večjih otrok vidimo na igriščih. Najmlajši navadno najdejo svoje veselje v peskovnikih, kjer mešajo mivko in jo oblikujejo v razne zaželene oblike. Drugi, večji najdejo svoje zadovoljstvo na igralih, tretji teka po igrišču in se igrajo med seboj. Vse je lepo in na višku veselja. Čeprav veseli in razigrani, jim kljub temu grozi nevarnost.

Dogaja se nekaj, kar je zelo neodgovorno in tudi zelo nevarno za zdravje naših najmlajših. Nekateri lastniki psov spustijo svoje ljubljence z vrvice in razumljivo je, da žival sproščeno teče po igrišču, pride do peskovnika in tam opravi svojo potrebo. Malčki pa, ne zavedajoč se, kaj se dogaja, nadaljujejo s svojim mešanjem, delanjem potičk in drugih oblik po želji, čeprav ne vedo, kaj vse njihove rokice mešajo in v kakšni nevarnosti je lahko njihovo zdravje.

V korist zdravja naših najmlajših ljubiteljev psov le-teh ne bi smeli spuščati z vrvice na otroška igrišča.

Vsi smo ljubitelji domačih živali, vendar moramo voditi mi njih in ne one nas.

V. J.

Ali zopet pravda

Za podvoz ali nadvoz železnice?

Pred časom smo bili po dnevnem časopisu obveščeni, da je v načrtu gradnja mostu čez Grubarjev kanal ob sedanjem Karlovškem mostu. Obvestilo izkazuje in poudarja nujnost gradnje mostu na tolikaj obremenjeni medrepubliški cesti v odstranitve enega najožjih cestnih grl na glavnih cestnih trasah, ki peljejo skozi Ljubljano.

Zelo polemično in v negotovost gradnje pa je nakazana možnost v dveh različnih načelih rešitvah nove cestne trase v pod ali nadvoz železnice! Ali naj se ponovi pravda, ki je že nekoč bila splošen problem v Sloveniji zaradi pod ali nadvoza Titove ceste z železnico? Kdo bo imel od tega korist? Družba prav gotovo ne! Le stroški bodo narasli in gradnja se bo zavlekla.

Osvojiti je zamisel, ki je bila podana na zborovanju za urbanistično ureditev mestne četrti Prul, da se za izboljšanje mestnega in medmestnega prometa nujno zgradi most, ki naj razbremeni sedanega. Po tem predlogu naj bi cestna štiripasovna trasa potekala od križišča Karlovške ceste z Janežičevo ulico, v lahkem napetem loku mostne konstrukcije prenapetega betona, prek aleje Grubarjevega nabrežja, Grubarjevega kanala. Izanske ceste, cestnih priključkov na stari cesti in železnico v spustu do križi-

šča z Orlovo ulico in omogočala hitro in dokaj jasno rešitev za krajevni promet, hitri mestni, medmestni ter zlasti na prometni uporabnosti gospodarskih vozil, ki so last kmetijcev z obeh strani Ljubljane.

Drugačna rešitev (kot npr. dvojnega mosta v sedanjem nivoju) bi terjala še en most za kmetijce in vprašljiv problem križanja z železnico! Pri tem

Praznovali smo

Tudi v domu upokojencev na Taboru v Ljubljani smo se spomnili na 27. april in 1. maj v letu 1973.

V domu upokojencev Tabor Ljubljana živi večje število ostarelih ljudi, upokojencev, tovarišic in tovarišev, ki so se že v cesarski Avstriji in stari Jugoslaviji borili za svoje delavske pravice in se množično udeleževali protestnih stavk proti bivšim režimom.

Na prvi maj je bilo v našem domu upokojencev zelo veselo. Vrstili so se obiski v določenem času. Prihajali so otroci in vnuki k svojim najdražjim, prijatelji k prijatelju, sosed k sosedu. Vsi obiskovalci so se veselili obiska, saj so našli v domu vse najlepše in splošno zadovoljstvo pri svojih dragih.

S prvim majem se je v domu upokojencev na Taboru uspešno zaključilo pobiranje

bi morali porušiti še več zgradb in ostala bi potreba prestativne trase železnice, kar pa bi morala zopet plačevati družba.

Prav gotovo pa predlagani načrt ne reši nujno potrebne avto ceste za tranzitni promet, ki pa zahteva še večja in razvojnjo deleksežnejša načrtovanja. Predlagam rešitev, ki jo vidite na gornji skici.

CIRIL POGAČAR

članarine za Rdeči križ in SZDL za leto 1973.

Za domski RK je vplačalo 130 članov okoli 700 dinarjev članarine. Je kar precej, saj živi v domu precej upokojencev z minimalno pokojnino. Del upokojencev je deležen pomoči pri plačevanju oskrbnine občin, ki krijejo del oskrbnine. Nekateri oskrbovanci pa sprejemajo žepnino. Del novih upokojencev pa je svojo obvezno letno članarino poravnal že pred prihodom v dom na Tabor, na svojem terenu, kjer so prej živeli.

Za SZDL smo zbrali nekoliko manj, pa smo s to zbrano članarino kljub temu zadovoljni, saj so vsi oskrbovanci dali Rdečemu križu prednost, precej pa jih je svojo obvezno članarino tudi že poravnalo na terenu.

ANTON ZRNEC